

Csurgó és Környéke

KÖZÉLETI ÉS KULTURÁLIS LAP

XXXII. évfolyam • 11. szám • 2023. november www.csurgo.hu csurgoeskorneye

Csurgó Város ingyenesen megjelenő havilapja

AKTUÁLIS
2. OLDAL

"Szabadulj a boszítanyárol!"

HELYTÖRTÉNET
9. OLDAL

"Messze jártam házasodni,..."

HELYTÖRTÉNET
9. OLDAL

Itt tanított s verselgetett Csokonai Vitéz Mihály"

Márton-napi borszentelés

3. OLDAL

FELHÍVÁS

Felhívás az eb-tartás szabályainak betartására

6. OLDAL

AKTUÁLIS

12 éves a Napsugár Egyesület

5. OLDAL

HELYTÖRTÉNET

Egy gyászjelentés, és ami mögötte van

8. OLDAL

ÉLETMÓD

Kis hősök napja

11. OLDAL

Határontúli magyar vendégekkel emlékeztek a pálos rendre térségünkben

AKTUÁLIS
4. OLDAL

Idén is egy napra rózsaszínbe borult Csurgó

AKTUÁLIS
2. OLDAL

Idén is egy napra rózsaszínbe borult Csurgó

Minden év októbere a mellrák elleni kampány hónapja. A „Rózsaszín Október” alkalmából világszerte nők milliói hívják fel a figyelmet a betegségre. Ebben a hónapban az ország számos településén

szerveznek rendezvényeket, szűrővizsgálatokat a megelőzésre fókuszálva. Az országos akcióhoz kapcsolódva városunkban már 10. alkalommal szervezte meg a Rózsaszín szalagos sétát a Magyar Rákelle-

nes Liga Csurgói Alapszervezete, amelynek vendége ezúttal is Rozványi Balázs a Magyar Rákellenes Liga elnöke volt. A rendezvényt Hadi Róbert koordinálta. A résztvevők rózsaszín szalaggal és lufikkal a Sótonyi László Sportcsarnoknál szervezett gyülekező után indultak az Egészségügyi Centrumot megkerülve a Lidl áruház parkolójához. Itt Csizmadia Ágnes vezetésével a csurgói Senior Örömtáncsoport interaktív táncelőadását tekinthették meg a jelenlevők, amelybe be is kapcsolódhattak. Ezután a lelkes csapat visszaindult a Sportcsarnok emeleti termébe, ahol Rozványi Balázs köszön-

tője után a Kolping Nagyváthy János Középiskola diákjai osztották meg verseiket, történeteiket közönségükkel. Ezt követően Balogh Veronika A mozgás jelentősége a dagantos betegségek esetén címmel tartott előadást. A tartalmas program megvendégléssel és kötetlen beszélgetéssel zárult.

A településen egyre népszerűbb figyelemfelhívó alkalmon évről évre egyre többen vesznek részt, amely mutatja a téma fontosságát. Idén több, mint száz fő részvételével zajlott. Az alapszervezet munkáját az alapszervezet tagjai mellett egyre több önkéntes segíti.

BV

„Szabadulj a boszityaról!”

A boszityarás szabadulóbobé (Fotó_Petlánovics Eszter)

A Csokonai Művelődési Ház idén októberben is megrendezte szokásos tökfaragós programját a főtéren. A tökfaragás mellett sütikóstolás, Csokit vagy csalok! játék és az általunk – vagyis a Helytörténeti Gyűjtemény munkatársai által – készített szabadulóbobé várta a gyerekeket. Utóbbi júniusban, a Csuszafesztiválon kezdte meg működését, a téma akkor mi más lett volna, mint a nagymama konyhájából való kiszar-

badulás. A sikert jól mutatja, hogy a Szabadulókonyha azóta Porrogon és Berzencén is járt és folyamatos iránta az érdeklődés. Októberben, a tökfaragáshoz azonban egy teljesen más téma illet, ezért egy aktuálisabbra cseréltük a dekorációt. Nem meglepő, hogy a boszorkányokra esett a választás.

A boszorkányokat vagy boszorkákat a néphiedelem számos negatív – a 16-18. században kifejezetten ördögi – tulajdonsággal ruházta fel, s általában egy közösségen belül élt, rontó tevékenységet végző személy volt. A bajok eredetét az ő rontásával kapcsolták össze, a boszorkány tehát amolyan bűnbak szerepet töltött be. Alakja a hiedelemmondákban maradt fenn, tevékenysége pedig legfőképpen Szent György vagy Luca napjához kötődik. Az eltelt évszázadokban szerepe messzemenően megváltozott a 18-19. század életformáinak megváltozásával összefüggésben. A Halloween térhódításával az egyik legnépszerűbb alak lett, s bár még mindig tartunk tőlük, a gyerekek mégis szeretnek boszorkány jelmezbe bújni az ős ezen időszakában.

A „Szabadulj a boszityaról!” c. szabadulószoba története szerint a játékosok véletlenül egy boszi házába keveredtek, a boszorkány bezárta őket, s nekik ki kell jutni, mielőtt a tulajdonos hazaér a boszor-

kányulésról. A játékidőt lerövidítettük 15 percre, hogy minél többen tudjanak játszani a tökfaragós buli ideje alatt; az utolsó játékosok 21 óra előtt jutottak ki. A szabadulóbobé mellett a Csokit vagy csalok! játék egyik megállója is voltunk, tehát úgymond senki nem tudott mellettünk csak úgy elsétálni.

Köszönjük Márton-Szűcs Brigittának a felkérést és munkatársainak a támogatást, valamint a Városgazdálkodási Kft. munkatársainak a segítségét!

Találkozzunk jövőre a boszityarón!

PETLÁNOVICS ESZTER

Felhasznált irodalom:

Boszorkány. In: Dömötör Tekla (főszerk.): Magyar Néprajz VII. MTA Néprajzi Kutatócsoport. Web: <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/MagyarNeprajz-magyar-neprajz-2/vii-nep-szokas-nepi-nepi-vallasossag-A33C/nepi-nepi-tudas-AF9E/nepi-B089/termesztfeletti-kepessegu-emberek-tud-sok-es-kozvetitok-B160/boszorkany-B1DC/> (2023.11.16.)

Halloween. In: Wikipedia. Web: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Halloween> (2023.11.16.)

Márton-napi borszentelés

● folytatás az első oldalról

Borszentelés (Fotó_Szabó Balázs)

A Márton-napot idén is boráldással ünnepelték meg a helyi és környékbeli borászok – vendégül látva a horvát borászokat is – 2023. november 10-én a Fehérlő Vendéglő pincéjében. Ilia Csaba csurgói borász, s egyben – Csurgói Csalogányi Csaba néven – Horvátország első (és jelenleg egyetlen) magyar borpüspöke vezetésével horvát borpüspökök keresztelték meg „az ihatatlan mustot”, hogy „az iható borrá” válhasson.

A Csurgó és környéki, valamint horvát borászok több évtizedes barátsága, szakmai kapcsolata révén nem csak nemzetközi borversenyek, borkóstolók és egymás támogatása valósult meg az elmúlt években, de egy új hagyomány is kialakulóban van – Magyarországon ugyanis nincs hagyománya a borpüspököknek, a Márton-napi szőlőhegyi boráldásnak. De mi is ez pontosan?

Tavaly, Ilia Csaba borpüspökké avatásakor Tüske Anita néprajzkutató foglalkozott

a témával. Megállapította, hogy Horvátországban a II. világháború után lett jellemző a szokás, amikor a férfiak a szőlőhegyben összegyűlve megkeresztelték a bort. Az év-

Ilia Csaba, Csurgói Csalogányi Csaba borpüspök (Fotó_Szabó Balázs)

tizedek alatt kialakult, dramaturgiai elemeket felvonultató színjáték a katolikus liturgia elemeit komikus módon idézi meg, de sosem gúnyosan, sértően. Mára a Kapronca-Körös

Menti Turisztikai Egyesület fogja össze a borpüspököket, akik Márton-naptól Vince- napig végzik tevékenységüket és járják a szőlőhegyi pincéket a ministránsaik kíséretében – az idei évtől már Ilia Csaba, vagyis Csurgói Csalogányi Csaba borpüspökkel együtt.

PETLÁNOVICS ESZTER

Felhasznált irodalom:

Györke József: *Borpüspökök*

szentelték meg a bort Csurgón és Molván. In: *Somogyi Hírlap*, 2023. november 12. Web: https://www.sonline.hu/helyi-kultura/2023/11/borpuspokok-szentelték-meg-a-bort-csurgon-es-molven#google_vignette (2023.11.17.)

Tüske Anita: *Csurgó horvátországi borpüspöke – Csurgói Csalogányi Csaba*. In: *Csurgó és Környéke*, 2022. november, XXXI. évf. 11. sz. p. 6-7.

A borpüspökök és ministránsaik bevonulása (Fotó_Szabó Balázs)

Határöntúli magyar vendégekkel emlékeztek a pálos rendre térségünkben

A zárandokok csoportja a pogányszentpéteri kiállítóhelyen. Középen fehérben Puskás Antal pálos tartományfőnök.

Ez évben, november 4-én immár hetedik alkalommal került sor ezúttal Iharos és Pogányszentpéter községek közös szervezésében, a „Fehér barátok emlékezete térségünkben” című egésznapos rendezvényre, melyen meghívottként részt vett Iharos két erdélyi testvértelepülése, Csíkpálfalva és Miklósvár delegációja is.

A pálos rend tagjai, más néven fehér barátok pogányszentpéteri létéről, a rend működéséről már 1381-től vannak hiteles adatok. Szent Péter apostolról elnevezett kolostoruk ugyan 1563-ban elpusztult, de a község neve és az ásatási emlékhelyek feltárásai hűen bizonyítják több száz éves ittlétüket.

Az emlékeztük további őrzésére szervezett emléknap programja Pogányszentpéteren kezdődött, ahol Flinger Tamás polgármester köszöntője után a résztvevő zárandokok megtekintették a pálos emlékhelyet, a helyi katolikus templomot, majd a falu régészeti és népi értékeit bemutató Kincsesházat is.

Áttérve Iharosba Horváth Győző polgármester elsőként a

falu történelmét, aztán az iharosi temetőben lévő középkori templom romokott mutatta be, majd a katolikus templomban ünnepi szentmisével folytatódta a programok.

A szentmisét Puskás Antal pálos tartományfőnök mutat-

A felvételen balról jobbra: Szócs Sándor miklósvári települési tanácsos, Horváth Győző iharosi polgármester és Ferencz Csaba csíkpálfalvai polgármester.

ta be, melyen közreműködött Laczkó-Angi Gyula iharosi helyettes esperes, plébános, és a vendég két erdélyi testvértelepülést képviselő Csíki Szabolcs és Lőrincz Barnabás plébánosok is.

A szentmise végeztével Hor-

váth Győző iharosi polgármester, Szócs Sándor miklósvári települési tanácsos és Ferencz Csaba csíkpálfalvai polgármester köszöntői zárták a templomi eseményt.

A rendezvény folytatásaként az érdeklődők megtekin-

tették a helyi pálos kiállítóházat és tájházat. A közös ebéd elfogyasztása után pedig a Szent László Király Lovagrend harcászati bemutatója és a Hagyományörző Hangulat Klub kulturális összeállítása szórakoztatta a megjelenteket,

majd a nemzeti gyásznaphoz kapcsolódó megemlékezésre került sor.

A „Pálos Kolostorok – A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Régészettudományi Intézetének kutatásai” című, Czígóth Sándor iharosi származású operatőr által készített dokumentumfilm bemutatója, valamint Puskás Antal pálos tartományfőnök rendezvényét méltató, köszönő beszéde zárta le a nap programjainak sorát.

A nap végén Horváth Győző polgármester az alábbiak szerint foglalta össze az esemény jelentőségét:

- Az idei esemény több szempontból is jelentős, egyrészt, hogy a covid előtti időszakhoz hasonló tartalmasabb, színesebb módon valósulhatott meg a „Fehér Barátok Emlékezete...”, hiszen az utóbbi években csak szerényebb módon, vagy esetleg másik rendezvénnyel összevonva tudtunk megemlékezni a térségünkben egykor élő Pálos atyákról. Azzal, hogy Pogányszentpéternek is felajánlottuk a társszervezői feladatokat, úgy gondolom, egy sikeres új kezdeményezést indítottunk el, amely várhatóan további kedvező irányba viszi majd a rendezvényt. Másik jelentősége abban rejlik az eseménynek, hogy bő egy éves munka ért be, hiszen 2022 őszén kerekedtem útra, és ekkor kezdődött a két jelen lévő székely településsel a kapcsolatfelvétel, amely napjainkra olyan szintre fejlődött, hogy e jeles eseményen ők is velünk ünnepeltek és osztoztak a rendezvény sikeréből adódó örömeinkben. Miklósvárral már nyár óta, meglévő, írásos testvér települési együttműködéssel rendelkezünk, és Csíkpálfalvával is jó irányba tartunk e téren.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

12 éves a Napsugár Egyesület

„12 év 12 km”. Ezzel az elnevezéssel hirdette a Csurgói Napsugár Egyesület azt a születésnap rendezvényét, melynek keretében Szentára kerékpározta a tagok és az ellátottak. Itt több program is várta őket a szentiaik jóvoltából. Vassné Huszics Bernadett egyesületi elnök elmondta, az a céljuk, hogy a kistérség minden települését megismerjék közelebbről is.

Szokatlanul ünnepelte 12. születésnapját a Csurgói Napsugár

Egyesület, amely a Napsugár Szociális Intézmény munkáját segíti nagyon komoly mértékben. Olyan rendezvényt tartott ugyanis ebből az alkalomból, ami merőben eltért az eddigiektől. 12 kilométer kerékpározást szerveztek ugyanis, melynek célállomása a szomszédos település, Szentá, ahol pontos programmal várta az ünneplőket a település a közös szervezésnek köszönhetően.

Ez a rendezvény egy pályázati

forrásnak köszönhetően tudott megvalósulni, így az egyesület elnöke köszönetet mondott a kereszténydemokrata értékeket valló Barankovics Alapítványnak is.

Az eseményen Füstös János Csurgó város polgármestere is köszönetét fejezte ki az egyesület elnökének. Elmondta: Az egyesület példaértékű munkásságával több, mint egy évtizede aktívan hozzájárul a csurgói térségben többek között a fo-

gyatékkal élők és pszichiátriai betegek rehabilitációs foglalkoztatásához, közérzetük javításához, sportra nevelésükhöz, továbbá önálló életvitelhez való hozzásegítésükhöz. Köszönöm és gratulálok elnök asszonynak, az egyesület tagjainak és segítőinek, hiszen vállalásukkal egész évben azon fáradoznak, hogy különböző programokkal, rendezvényekkel, jókedvvel és szeretettel töltsék meg gondozottjaik, valamint az őket felkeresők mindennapjait. További célokban és sikerekben gazdag eredményes munkát és jó egészséget kívánok! - tette hozzá.

BARANKOVICS
ALAPÍTVÁNY

Szívdobbanás

Gyalog megyek a téli éjszakában,
emlékeim fenn a szánnal, égen suhan.
Utcai lámpák fénye, fekete aszfaltra,
koppan – nem a hó csillan – betakarva
sötétségét, s mint porcukor
a szél hátán, odébb hull.

Megyek Jézuskát keresni, templomba,
keresni, mint sivatagban esőcseppet.
Kihűlt kályhát ölelve melegséget,
mert ahol nincs remény, ott csak egy van,
az Isten. Ahol Ő nincs olyan hely sincsen,
Hála – hála ma mindenki eljön a „lakomára”.

Első állomás a templom kertje,
aki sötéten bólogat az nem a fa,
nem az éjszaka, de a hátunk megett
csoszogó, vén banya, a vasorrú;
a mindig kiújuló és kimeríthetetlen,
ezerarcú, hol arctalan, aggódás.

A lépcsők előtt állok – mint mindig,
éleim megtörik a fény, veszélyesek
szögletes – elesni szabad, de nem érdemes.
Ezeregy éjszaka és a mai
bent már vár valaki, egy kisdéd,
a szalmán szunnyad – végtelen egyszerűség,

végtelen szeretet, mi gyermeki,
nem is lehet más!
Ott van a mindenség, kitért karjai között,
nincs távolság, csak az út
mi vezet valahová, minden lépés
mert fogod kezem, szívdobbanás!

Ez az éjszaka valami más, a fény
ünnepe, a születés ünnepe – Karácsony –
Bent a templomban, hűvös oszlopok alatt,
egy kicsi hang, lágy, nyöszörgő,
szalmával zizegő, szülői sóhajjal,
-mindenki fejében ott ring-, és érezzük

az édes ízt, testünket átfonó,
anyai karok, muzsikáló ringatását,
a békesség örök/vagy annak tűnő/
mindent átfogó nyugalalmát
az egy pontba sűrűsödő érzés
és érzékelés kozmikus éneke,

ott csüng az angyalok ajkán.
Lehet-e ébredni – ébernek lenni,
ha az álom szebb, mint a valóság.
A karácsonyfák zöld tői között
leheletfinom szellőn hullámszik
az ezüst szál, tündér haj, fényugár.

Kívül nem éneklek – belül dúdlok,
csak ha íve van, s nem repdes
a szívből jövő dal, mi szárnyal,
ez az ami, lélektől – lélekig szállhat.
Most egy percig talán, nincs kezdet és vég,
csak öröklét, mi visszaadja a harmóniát.

Hazafelé csalogat, ablakunk kicsi fénye,
talán már aluszik a kis Péter;
fenyőillat, meleg szoba, szuszogó gyermek,
ez a hang most a legszebb;
egy kórúst alkot szíved, lelked az összes sejtéd.
Olyan mint, ha megszólalna, a Jó Isten.

Büki Imre

Felhívás az ebtartás szabályainak betartására

A városban az utóbbi időben számos bejelentés érkezett kóborló ebekkel, illetve nem megfelelő tartási körülményekkel összefüggésben. A fentiek okán felhívom a Tisztelt Lakosság figyelmét az alábbiakra.

Az ebtartó köteles gondoskodni az állat megfelelő és biztonságos elhelyezéséről, szakszerű gondozásáról, szökésének megakadályozásáról. Aki kutyáját a település belterületén felügyelet nélkül bocsátja közterületre, vagy kóborolni hagyja, szabálysértést követ el.

Felhívom a figyelmet arra is, hogy 2022.01.01-től ebet láncon tartani tilos!

Az állattartó köteles minden három hónaposnál idősebb ebet veszettség ellen – saját költségén – állatorvossal beoltatni (a három hónapos kort elérteket 30 napon belül, majd az első oltást követően 6 hónapon belül, ezt követően évenként).

A négy hónaposnál idősebb ebet csak transzponderrel (chippel) megjelölve lehet tartani. Amennyiben fenti kötelezettségeinek még nem tett eleget, úgy mielőbb gondoskodjon a megfelelő oltásokról és chipről.

Az eb tulajdonosa és tartója az önkormányzati Eb nyilvántartásba való rögzítés céljából köteles a tartott ebeket „Ebösszeíró adatlapon” bejelenteni a Csurgói Közös Önkormányzati Hivatalhoz (az adatlap beszerezhető a Hivatalban, illetve letölthető a

www.csurgo.hu weboldalról is).

Tájékoztatom a Tisztelt Ebtartókat, hogy állatvédő szervezetek és a lakosság részéről is rendszeresen a bejelentések állatvédelmi ügyekben, számos esetben indult állatvédelmi eljárás helyi ebtartókkal szemben.

Amennyiben az ebtulajdonos felszólításra sem tesz eleget a bejelentési, oltási, chipelési kötelezettségnek, vagy az állattartásra vonatkozó előírásokat megsérti, bírsággal sújtandó. Az állatvédelmi bírság összegét jogszabály határozza meg, kiszabása esetén méltányosság nem gyakorolható. Alapösszege 75.000 Ft, mely a jogszabály szerinti szorzók alapján növelhető, felső összeghatár nincs. Az állatvédelmi bírság a kisebb mulasztás esetében is több százezer Ft-ot tehet ki, szabálytalan tartás

esetén pedig akár milliós bírságra is számíthatnak a felelőtlen állattartók (pl. egy chippel, oltással nem rendelkező, utcán kóborló kutya esetén az állatvédelmi bírság összege minimum 1.800.000 Ft). A határidőre meg nem fizetett állatvédelmi bírság adók módjára behajtandó köztartozás.

A fentiek alapján ezúton is felhívom minden érintett figyelmét, hogy kutyáját a hatályos jogszabályoknak megfelelően tartsa az ingatlanán belül, gondoskodjon a kötelező mikrochippel és védőoltással való ellátásáról, valamint az ebnyilvántartásba történő bejelentésről. Amennyiben az eb szabályos tartásáról gondoskodni nem tud, úgy javaslom annak megfontolá-

sát, hogy az eb szabályos tartást biztosítani tudó gazdánál, esetleg állatmenhelyen kerüljön elhelyezésre.

Kérem fentiek tudomásul vételét, és a település biztonsága és nyugalma érdekében a Tisztelt Lakosság segítő együttműködését.

Csurgó, 2023.11.02.

Tisztelettel:

Fábián Anita s.k.
jegyző

A Csurgói Családsegítő Központban **ajándékdoboz gyűjtést** szervezünk, hogy szebbé tehesük a térségben élő rászorulóbb gyermekek karácsonyát.

A becsomagolt „cipős dobozokat” december 5-én 16 óráig várjuk!

A karácsonyi csomagba kerülhet játék, ruhanemű, édesség, tisztálkodási szer.

Kérjük a csomagra ráírni a megajándékozni kívánt gyermek nemét (fiú, lány) illetve az életkorát.

Leadható: Csurgó Járási Család- és Gyermekegészségügyi Központ és Szolgálat
8840 Csurgó, Kossuth utca 1,
hétfő - csütörtök 8-16 óra és péntek 8-12 óra között.

„A karácsony a csodák időszaka, ilyenkor minden lehetségesnek tűnik.”

175 éve Csurgón született Csáktornya egykori királyi közjegyzője és országgyűlési képviselője

Ziegler Kálmán
(1848 - 1907)

Ziegler Kálmán 1848. november 8-án született Csurgón, minden bizonnyal az egykori óvárosi major területén, ugyanis apja, a Festetics uradalom ispánjaként itt állt alkalmazásban. Szülei, Ziegler Lajos, evangélikus és Strausz Karolina, katolikus vallásúak voltak, ezért Ziegler Kálmán születési bejegyzését az apa vallása szerinti, akkoriban Porrogszentkirályon vezetett evangélikus születési anyakönyvben találjuk, az 1848/38. szám alatt.

Mivel a család több évtizedig Csurgón élt, ezért Ziegler Kálmán elemi és középiskolai tanulmányait is Csurgón végezte, aztán a Pozsonyi Jogakadémián tanult, majd a Budapesti Tudományegyetem jogi diplomát szerzett. 1872-ben került Csáktornyára, horvátul Cakovec-re jegyzőnek, majd közjegyzőnek.

Az akkoriban a magyar Zala vármegyéhez, a Nagykanizsai Királyi Törvényszék hatálya alá tartozó, nagy területeket magába foglaló Csáktornya és Perlak járásbíróságainak közjegyzői feladatait látta el, de feleségével, Tódor Herminnel együtt aktívan kivette részét a település társadalmi, szellemi életéből is. Elnöke volt Csáktornyan a kisdedóvó egyesületnek, az iskolaszéknek, az ipartanodai bizottságnak, stb, valamint alelnökként segítette a tűzoltóegyesületet, felügyelőként a megyei faiskolát, és igazgató tanácsos – gondnokként az állami tanítóképződét, továbbá tagja volt a Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársaság felügyelő bizottságának is. 1878-tól folyamatosan tagja, majd elnökhelyettese volt a területileg illetékes Pécsi Királyi Közjegyzői Kamara választmányának.

Mivel az 1848-as függetlenségi eszmék híveként aktívan részt vett az országos és a helyi politikai életben, 1889-ben tag-

ja volt annak a népes társaságnak, amely meglátogatta Kossuth Lajost a torinói száműzetésében. 1894-ben Kossuth Lajos temetésekor pedig részt vett a csáktornyai búcsúztatási ünnepségen.

Társadalmi és politikai tevékenységének eredményeképpen 1906. április 26-án nagy fölényrel megválasztották a csáktornyai kerület országgyűlési képviselőjének. Közjegyzői hivatalának összeférhetlensége miatt azonban képviselői mandátumáról később le kellett mindania.

Ziegler Kálmán 1871-től az 1907. április 17-én bekövetkezett haláláig, 36 éven át szolgálta Csáktornya és Perlak térségének lakóit. Holttestét nagy részvét és tiszteletadás mellett április 19-én kísérték utolsó útjára a drávaszentmihályi, horvátul mihovljani temető családi sírboltjába.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Források:

Csillag Attila – Rokolya Gábor: A PÉCSI KIRÁLYI KÖZJEGYZŐI KAMARA TÖRTÉNETE 1875-1949. Közjegyzői Akadémiai Kiadó, Budapest, 2015.

<https://i-digi.hu/szemelyek/ziegler-kalman-%E2%99%A6-1848-1907/89/>

Közvilágítási hiba bejelentési lehetősége

Tájékoztatjuk a Tisztelt lakosságot, hogy városunkban is lehetőség van a közvilágítási hibák lakossági bejelentésére a KOVIKA Közvilágítási hibabejelentő portálon, melynek elérhetősége:

<https://kozvilhiba.hu>

Kérjük, hogy aki a környezetében közvilágítási hibát tapasztal, éljen a lehetőséggel, vagy jelentse azt a

82/471-388 telefonon 147-es mellékén.

Köszönjük!

Csurgói Közös Önkormányzati Hivatal
Beruházási és Műszaki Iroda
8840. Csurgó, Széchenyi tér 2.
Telefon: 471-388
Fax: 471-095

Egy gyászjelentés, és ami mögötte van

November 2-a a Halottak napja. Ilyenkor hozzátartozók serege keresi fel az elhunyt családtagok sírhelyeit, gyertyákat gyújtani, emlékezni, a sírok körül történeteket, családregeit mesélni. Az érdeklődés felkeltésével ilyenkor további család történeti kérdések indulhatnak el. Kik is voltak ők? Mit tudhatunk még rólunk?

A gyászjelentések, a haláleset tényét és a temetés közlését hivatott olyan kordokumentumok, melyek számtalan információt hordozva segíthetik az elődök életnek-halálának megismerését.

Szabó Antal, Csurgó egykori jegyzője 1901-ben hunyt el. Nevéhez fűződik többek között az 1892-ben átadott új kis-

dedóvoda és elemi iskola (ma Petőfi tér 27.), valamint 1893-ban a Korona szálló megépítésének fáradságtalan szorgalmazása is.

Gyászjelentésének szövegét az alábbiak szerint állította össze a családja:

„Özv. Szabó Antalné szül. Janicsár Teréz a saját, valamint gyermekei-, unokái és az összes rokonság nevében mélyen megszorodott szívvel jelenti felejthetetlen férjének, a legjobb atyának és nagyatyának

Szabó Antalnak
Csurgó község jegyzőjének

f. évi augusztus 17-én este 8 óraker életének 64-ik, boldog házasságának 40-ik évében váratlan bekövetkezett gyászos elhunytát.

A megboldogult földi maradványai 1901. évi augusztus 20-án d.u. 3 óraker fognak a csurgói róm. kath. temetőben nyugalomra helyezettetni.

Az engesztelő szentmise áldozat pedig 1901. évi augusztus hó 21-én d.e. 8 óraker fog a csurgói róm. kath. templomban a Mindenhatónak bemutatattni.

Áldás emlékére!”

1901 VIII-17

Özv. Szabó Antalné szül. **Janicsár Teréz** a saját, valamint gyermekei-, unokái és az összes rokonság nevében mélyen megszorodott szívvel jelenti felejthetetlen férjének, a legjobb atyának és nagyatyának

Szabó Antalnak
Csurgó község jegyzőjének

f. évi augusztus hó 17-én este 8 óraker életének 64-ik, boldog házasságának 40-ik évében váratlanul bekövetkezett gyászos elhunytát.

A megboldogult földi maradványai 1901. évi augusztus hó 20-án d. u. 3 óraker fognak a csurgói róm. kath. temetőben nyugalomra helyezettetni.

Az engesztelő szent mise áldozat pedig 1901. évi augusztus hó 21-én d. e. 8 óraker fog a csurgói róm. kath. templomban a Mindenhatónak bemutatattni.

Áldás emlékére !

Szabó Sándor Szabó István Szabó Mária férj. Stein Antalné Szabó Ilona férj. Krausz Antalné Szabó Gizella férj. Tóth Gézané gyermekei.	Szabó Gyula, „ György, „ István, „ Ilona, „ Amália, „ Margit, „ Mariska, Szabó Sándor „ Béla, „ Anna, Stein Irén férj. Szilágyi Gézané, Stein Gizella, „ Aranka, „ Antal, u n o k á i.	Beke Amália férj. Szabó Sándorné Franca Anna férj. Szabó Istvánné menyei. Stein Antal, Krausz Antal, Tóth Géza vejei. Stein István, „ Mariska, Krausz Feri, „ Erzsike, Tóth Kálmán, „ Géza, „ Teréz
--	--	--

Meőri könyvnyomda.

A gyászjelentés többi részébe az 5 gyermek és házastársaik, valamint 21 unoka neve, összesen 31 név került fel.

Amennyiben családtörténeti kutatást végzünk, ebben az esetben, de általában is a vallásból, az életkorból, a házasság évekből visszaszámolva és a halál idejéből kiindulva már azonnal kereshetjük a születési,

házassági és a halotti anyakönyveket, melyekből megtudhatjuk a születés helyét, idejét, a szülők nevét, a házastárs pontos adatait. Az utódok nevei viszont a leszármazottak kereséséhez nyújthatnak pontos információkat.

Családi gyászjelentéseket névre, településre rákeresve akár az internet se-

gítségével is régi újságokban, vármegyei levéltárakban, közgyűjteményekben és az Országos Széchényi Könyvtárban is találhatunk. Szövegük rendkívül beszédes, csak tudni kell olvasni a sorok között.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

„Messze jártam házasodni,..

... bár ne jártam volna!
Édes kedves feleségem, bár ott vesztél volna!
Bár az ördög oly jó volna, taligára tenne,
Mennél jobban sikoltanál, annál jobban vinne.”

A tréfás hangú, de sokszor a valóságos, a rosszul sikerült házasságot szenvedő emberek népdalának keserű sorai ezek. Az elrendezett házasságok múlt századi, és azelőtti idők házasulandó korba érő fiataljainak bizony nem sok köze volt a párválasztáshoz, a szerelemtől nem is beszélve.

A november –december hónapok, betakarítások utáni, hűvös idejével kezdődött, és februárig, illetve a böjt kezdetéig tartott a falusi lakodalmak időszaka. Egyrészt azért, mert addigra már befejeződtek a kinti munkálatok, kiforrtak a borok, a nyári gyümölcsökből kifőzték a pálinkát, valamint, a hűvös időszakban biztonságosabban tudták tárolni az esküvőre levágott állatok húsát, valamint az elkészített ételeket is. Böllérek, sütő-főző asszonyok és a násznép is vígan készülődhetett a nagy napra, csak nagyon sokszor a menyasszony és a vőlegény várta szomorúan a házassága idejét.

Az elrendezett házasságok korában már sokszor gyermekkorban megegyeztek a családok a majdan házasulandó fiatalok személynéről, de még a hozományról, birtokokról, lábasjóságokról is. Passzuslevélben rögzítve már jó előre az anyagiakat, hogy később aztán ne legyen vita a járandóságokról. A mai házassági szerződések elődjeként írt, a jómódú családoknál közjegyzővel íratott házassági megállapodások kitértek nem csak a hozott vagyon rögzítésére, hanem a házastársak halála vagy az esetleges ritka vállások esetére történő vagyon visszaosztásáról is.

„Föld a földdel házasodik!” – volt a sokszor elhangzó válasz a fiatalok házasságkötés elleni tiltakozására. A nemcsak hogy szerelem, vagy szeretet, de gyakran még a szimpátiát is nélkülöző házasságok gyakran végződtek tragédiákkal is. Erőszakkal kötelezte, azaz „Hozzáveret az anyja!” - mondták máskor, ha egy félre sikerült házasság, vagy esetleg elkeseredett öngyilkosság, férj

vagy feleség gyilkosság okát keresték.

Természetesen az elrendezett házasságok esetében is megjelent a „zöldszemű szörny”, azaz a féltékenység, mely, ahogy az alábbi szöszerrinti leírás is mutatja, gyakran már-már tréfás helyzeteket okozott:

„Két menyecske összeveszett a berzencei út mellett. Az illetők testvérek, az egyik szent-királyi, a másik alsóki lakos. Tragikomikus volt látni a két asszonyt, mint hubozták egymást, de majdnem nagyobb baj is lett, ugyanis az egyik menyecske majdnem kiütötte csizmájával a másik szemét. A veszekedés oka szerelemföltés, ugyanis egyik menyecske a férjét féltette a másiktól. - Boldog férjek! Mennyire megharcolnak értük sokszor az asszonyok.”

(Csurgó, 1880. március 20. szám, 3-4. o.)

Természetesen az elrendezett házasságok korában is voltak összecsiszolódva, szeretetben megélt párkapcsolatok. Sőt, ha egy fiú és egy leány titokban egymásba szerettek, és amennyiben a szülők érdekei is egyeztek a fiatalok elképzeléseivel, akkor akár még szívbéli szerelmes házasságok is születtek, melyben akár vígan dalolhatták, hogy:

„Nincs édesebb, mint a méz.
Ki mit szeret, arra néz.
Lám, én szőkét szeretek;
Arra nézek, nevetek.”

Szalai István (szül.:1880)
és Kiss Erzsébet (szül.:1886)
fiatal alsóki pár fényképe

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

„Itt tanított s verselgetett Csokonai Vitéz Mihály”

Debrecen nagy szülöttét, így tehát a várost is megkülönböztetett kapcsolat fűzi Csurgóhoz. Talán a legfontosabb: ez közös a civis várossal. 1973-ban a Déry Múzeum ereklyéit is láthattuk a régi művelődési házunkban. Ott voltunk halálának 200. évfordulós ünnepségén, diákjaink is megkoszorúzták a sírját. Amikor a síremlékét át akarták helyezni, a csurgóiak véleményét is kikérték, amely meg is jelent az ottani napilapban. A „Jövendölés” megtisztelő terhének tudatában az iskolában mindvégig őrzött, élő emléket kívánjuk tovább éltetni.

1798 őszen gondok előtt állt a hat évvel korábban alapított csurgói iskola. Nem

volt mit tenni, mint az alsóki lelkészt, Csépnán Jánost kérték fel a tanítás folytatására. Külföldön, Jénában tanuló professzort, Császári Lósy Pált keresték meg, aki azonban őszre ígerte érkezését. Ekkor vették számításba Csokonait.

Csépnán István Nagybjomba május 24-re, szombatra összehívta az egyházmegye vezetőit. Itt beszélték rá Csokonait, tegye félre sértődöttségét, és vállalja el a tanítást.

Csokonai ismerte Császári Lósi Pál Jénából írt levelét, hiszen itt fel is felolvasták. Ebben Császári szigorúan kijelölte az őt helyettesítő tanár helyét, mozgásterét:

„Minthogy már én le nem mehetek,

csak akárki legyen az oskolában, mindegy, különben is elő kezdek mindent, és én helyettem ott más nem taníthat, jó lesz, ha addig leginkább a deák nyelvben gyakorlatnak. A költő még aznap, a levél intelmeivel érkezett Csurgóra.

A csurgói gimnázium Nagykönyvtára őrzi Sárközy Istvánhoz intézett egy hét múlva, június 2-án küldött kelt levelét: „A keresztyén regulát veszem fel a helyheztegetésem maximául [alapelvként] és aszerént így dolgozom – mintha mindég ebbe és így élnék s úgy könyörgöm a Tekintetes Urnak, úgy élek, mintha minden percben el is kellene innen költözni. Vitae csurgóiensis summa brevis spem nos vetat inchoare

longam!” [A csurgói tartózkodás rövid időtartama nem engedi a hosszú távú remény kialakítását!]

Fábri professzor geográfiáját kérte, helyette az Atlas Portalist kapta meg Pálóczi Horváth Ádámtól. A gimnázium könyvtára e becses darabjának latin nyelvű bejegyzése Csokonaitól származik. Magyar fordításban: „A kiváló és nemes Horváth Ádám Úrnak, az előkelő Somogy vármegye törvényszéki táblája ülnökének, a híres Magyar Birodalomban a törvénykezésben mindkét jogtudomány fölesküdt ügyvédjének, ügyvédnek és földmérőnek önzetlen adományából birtokolja a Csurgói Gimnázium. Bejegyezte 1799. Június 12. Napján Csokonay M., saját kezével.”

Ugyanezen a napon még három könyvet, a Bibliothecae Rhetorica kötetét vette „iskolai leltárba” a költő. Ezeket Csépan Istvántól kapta. Ezek a kötetek oktató célt szolgáltak. A háromba írt csaknem teljesen egybehangzó bejegyzés: „A kiváló és nemes Csépan István Úrnak, ezen tekintetes Esperesség és a Gymnasium vicekurátorának – sok peres ügy méltó ügyvédjének – önzetlen adományából birtokolja a Csurgói Gimnázium. Bejegyezte 1799. Június 12. Napján Csokonay M., saját kezével.” A Csokonai-irodalom csak 1994 óta tud róluk, miután Viola Ernő könyvtáros eljuttatta őket a kritikai kiadás szerkesztőjéhez, Debreczeni Attilához.

A szüreti vakáció alatt végigjárta belső-somogyi barátait, elbúcsúzott tőlük; úgy tudta, megérkezik a várva-várt professzor, ő maga pedig elutazik édesanyjához Debrecenbe. De nem jött meg, ő pedig maradt. Az iskola épületéből az ellátásáról eddig is gondoskodó Nagy Gergelyné lakásába költözött. Gaál László már a szobatárs hitelességével számol be a munkarendjéről is:

Tanított egyebeket is – mint száraz tudományt, Botanicát, Historiát, természet historiat – mellyet tanítványi tőle gyönyörűséggel – sőt örömmel hallottak és tanultak – szerették Csokonait mint barátjokat, testvérjeket, attyokat, soha egyik tanítványát se bántotta.”

Magyar költészetet tanított magyar nyelven, amelyet tanítványa, Gaál László hagyatékából adtak ki. Gentsi Istvánnak a mai Városi Múzeum emeleti szobájában diktálta a beteg Csokonai a Cultúrát. A költő Csurgón írt mindkét színdarabjának kézírata az ő keze írásával maradt ránk. A

A Csokonai-pad (Széll Károly felvétele)

másolatot mint „féltékenyen őrzött ereklyét” 1853-ban bekövetkezett haláláig megtartotta. Balogh István színtársulata még 1821-ben is talált Csurgón Karyóné-kéziratot. A két színdarabból 4-4 másolat maradt ránk, mind Gaál László és Gentsi István kézírásával.

Búcsúbeszédét is ismerjük: „Sajnálom, hogy el kell válnom titóletek, legjobban sajnálom pedig, hogy e kevés idő alatt nem oktathattalak benneteket, amint az én tulajdon lelkem esmerete parancsolja önmagamnak; hanem azzal az egy vígasztalással, vagy ha szabad, dicsekvéssel hagylak itt benneteket, hogy amit tőlem tanultatok, mindazoknak, vagy egy, vagy más hasznát a közönséges életbe az iskolán kívül is használhatjátok.” Az unokatestvér, Gaál László visszaemlékezése szerint „1799-ben Gaál Antal Csokonainak öregebb tanítványai közül való volt. Ezt, a ki 1802ben tavasszal Debreczenben ment a Philosophiára – Csokonai mint kedves barátját nem csak szívesen látta, de mikor otthon evett, Gaál Antalt is ebédjére sokszor a Collegiumból ki és elhivatta; és Gaál Antal is, ha Cs. otthon volt, egy hetet se tölthetett úgy el, hogy legalább recreatio napon Csokonait meg ne látogassa.”

A Csokonai-pad a város legnevesebb zárandokhelyévé vált. A helyét hiteles visszaemlékezések alapján jelölték ki. Hé-

jas Pál tanárt (1835- 1911) Csokonai egykori tanítványához személyes kapcsolat is fűzte: „Egyik tanítványának, Gencsi István – később udvarhelyi tanító, kit e sorok írója személyesen ismert – fia G. Ferenc (e sorok írójának tanuló társa) hallotta atyjától elbeszélgetni, hogy gyakran kivitte tanítványait a szabadba, s ott a gazdag, buja pázsiton maga köré gyűjtve őket egy-egy őshársfa tövében, a mostani „Prater”-től nyugatra elterülő lankás, akkor hársfákkal tele lejtőn, Csokonai-ligetben, magyarázgatta a költészet s a szép természet bájait.”

Amikor 1936-ban felállították a Csokonai-padot, egy későbbi diák, Máté Lajos is igazolta a helyét:

„A régi tanárok mutatták meg nekünk, most már nagyon is öreg diákoknak, azt a kupás helyet az iskola kertjében, ahol Csokonai tanítványai társaságában szívesen időzött. Én ezt a helyet mindmáig élénken emlékezetemben tartottam, azon a helyen voltam szálláson, s így mindennap megfordultam a Csokonai-ligetben.

Gády Lajos szobrászművész alkotását Dr. Écsy Ö. István epigrammájával 1936. szeptember 14-én avatták:

„Itt, ahol most zöld gyep felett,
vén fák alatt e kis pad áll:
itt tanított s verselgetett
Csokonai Vitéz Mihály.”

Kis hősök napja

A koraszülések aránya itt-hon évek óta stabilan 8-10 százalékos körül mozog, ez azonban körülbelül a kétszerese azoknak az értékeknek, amelyeket a nyugat-európai országokban regisztrálnak. Erre a sokakat érintő témára és a koraszülöttek, valamint az ő családjaik támogatásának fontosságára hívja fel a figyelmet a koraszülöttek nemzetközi napja. A koraszülés gyakoriságát sok tényező befolyásolja. Ilyenek a társadalmi, a gazdasági és a higiénés körülmények, az iskolázottság és a környezetkárosítás állapota, a táplálkozási szokások vagy az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés aránya. Magyarország északi területén, a cigány lakosság körében például jelentősen gyakoribb a koraszülés az országos átlagnál. A koraszülés ismert kockázati tényezői még az elhízottság és az alultápláltság, a terhesség gondozáson való részvétel hiánya, a szexuális szokások jellege vagy a stressz-

szterheltség.

A zavartalan, normális várandósság általában 40 +/- 2 hétig tart. Amelyik újszülött 36 hetet eltöltött az anyaméhben, már érettnak számít, életfunkciói a megszületés után elég felkészültek a méhen kívüli élethez. A 36 hétnél korábban született gyermekeket nevezik koraszülötteknek. Ma a 24. terhességi hét után, 500 gramm születési súly vagy 30 centiméter testhossz felett már koraszülött újszülöttnak tekintjük az életjelenségeket mutató csöppnyi jövevényeket. Minél éretlenebb egy koraszülött kisbaba, annál nagyobb a feje a testéhez képest. Feltűnően soványak, hosszúnak és vékonyknak tűnnek kis kezeik, lábuk. Szerveik már kialakultak, csak még kisebbek, az éretlenség miatt működésük nem tökéletes, legfőképpen a tüdő éretlensége miatt valamilyen fokú légzéscsavar a leggyakoribb probléma. Bőrük nagymértékben eltér az érett ba-

báknál megszokottól, vékony, szakadékos, alatta a zsírréteg még nem kellően vastag, színe sötétebb rózsaszín, mivel a vénák, kisebb erek rajzolata jól áttűnik. Mindezek miatt a vízvesztéstől, lehűléstől jobban kell őket óvni megszületésük után. Erre szolgál a koraszülött gyógyászatban a kezelés alapköveként használt inkubátoros elhelyezés. Táplálásuk is speciális, hiszen még nem alakul ki a szopóreflex, a nyelés sem akadálytalan. Születés utáni állapotokról a jól ismert Agpar –teszt ad felvilágosítást. A teszt célja, hogy meghatározza azt az aktuális állapotot, amely alapján el lehet dönteni, hogy a megszületett újszülött milyen beavatkozást igényel a születése után. Vizsgálja a légzést, a szív működését, a bőrszínt, a reflexingerlékenységet és az izomtónust. 1 és 5 perces életkorban határozzák meg rutinszerűen, de ha a gyermek állapota súlyos, akkor az élesztés során 10 perces korban, majd 10 percenként folyamatosan értékelik addig, míg a gyermek 8-as vagy afeletti értéket nem kap.

A koraszülöttség nem fejlődik be azzal, hogy az intenzív osztályokon megmentik a korábban világra jött kisméretű babát. Éretlenségük következtében többféle jellegzetes betegség fejlődhet ki az élet első napjaiban és heteiben. Ezután is tartós rehabilitációra szorulhatnak. A koraszülés késői kockázata lehet az iskoláskorban

észlelt finomabb idegrendszeri zavarok, vagy a tanulási és beilleszkedési nehézségek. Felőttkorban ezen kívül valóban gyakoribb a szív-érrendszeri és az anyagcsere-betegségek előfordulása.

Mindezek ellenére ezeknek a kicsi hősöknek a túlnyomó többségére az egyre magasabb színvonalú orvosi ellátásnak köszönhetően egészséges felnőttkor vár. A szakmai hozzáértés mellett a szeretet, amivel a szülők veszik körül, létfontosságú abban az időszakban is, amikor a babát még az inkubátor fala választja el tőlük, és a koraszülöttek későbbi életrajzaiban is.

BV

Forrás:

1. *Jön a koraszülöttek világnapja* https://medicalonline.hu/kitekinto/cikk/jon_a_koraszulottek_vilagnapja
2. *Koraszülöttek ápolása* <https://www.noklapja.hu/aktualis/2023/11/17/koraszulottek-napja-baba-erintes-gondozas/>
3. *Ki a koraszülött? Htt* <https://koranerkeztem.hu/akoraszulottsegrol/ki-a-koraszulott/>
4. *Koraszülés és koraszülöttek ellátása Magyarországon* <https://gendiagnosztika.hu/koraszules-es-a-koraszulottek-ellatasa-magyarorszagon/>

	<h3>Csurgó és Környéke</h3>	Kiadja: IMCOM Marketing és Szolgáltató Bt.	Főszerkesztő: Szabó Balázs Szerkesztők: Balogh Veronika, Vargáné Hegedűs Magdolna	Küldjön hírt! Juttassa el hozzánk észrevételét, osszon meg érdeklődéseket, küldjön híreket! Levélcím: 8840 Csurgó, Kossuth L. u. 1. Telefon: +36 30/480 2046 Email cím: csurgo.es.kornyeke@gmail.com
	Csurgó és Környéke - Közéleti és kulturális lap	Felelős kiadó: Szabó Balázs - ügyvezető	Elérhetőek Csurgón az alábbi helyeken: egyházak, általános iskolák, középiskolák, óvodák, Csokonai Községi Ház, Városi Könyvtár, Posta, Széchenyi téri újságos.	
	Megjelenik (2023./11. szám): 2023. november 20.	Levélcím: 8840 Csurgó, Kossuth L. u. 1.		
	Lapzártá: minden hónap 20-án! ISSN 0864-8867	Telefon: +36 30/480 2046 Email cím: csurgo.es.kornyeke@gmail.com		

UNOKÁINK IS FŐZNI FOGJÁK

Ha van egy régi **recepted**, melyet **nagymamádtól**, **édesanyádtól** tanultál

Csatlakozz a csurgói főzőklubbhoz és főzzük, süssük meg együtt azt a finomságot.

Az összegyűjtött receptekből **receptfüzetet hozunk létre.**

Bővebb információ:
Vassné Huszics Bernadett
tel. szám:
06-20/538-7065,
messenger, facebook:
Vassné Huszics Bernadett

